

QUÈ ÉS UN JUDICI SINTÈTIC A PRIORI?

Kant creia que havia descobert un nou tipus de judicis, que ell anomena “sintètics a priori” i, a més, a parer seu, aquesta mena de judicis eren els que fonamentaven la ciència. La matemàtica (en l'Estètica transcendental) i la Física (en l'analítica transcendental) són ciències precisament perquè posseeixen judicis sintètics a priori. La metafísica, en canvi, no serà ciència perquè no pot fer judicis d'aquesta mena.

Cal recordar que per a Kant, allò que defineix una ciència no és només el contingut sinó, la seva forma, val a dir, el tipus de judici (formals) que dona ordre i estructura al coneixement.

Qualsevol ciència expressa els seus continguts en judicis; per tant, l'estudi dels fonaments del coneixement ha d'iniciar-se per distingir els tipus de judicis i centrar-se després en aquells que són els principis epistemològics dels altres. Atès que tot enunciat s'esquematitza lògicament en la forma que atribueix un predicat a un subjecte.

Podem distingir dos tipus de judicis (analítics i sintètics) però Kant creu poder-hi afegir-ne uns altres, de collita pròpia: els sintètics a priori.

A.- Judicis analítics: Són aquells en què el predicat està comprès en el subjecte; p.ex., “El tot és la suma de les parts”, o “tots els cossos són extensos”. Si analitzo (comprendo) què significa el subjecte “tot” (o “cos”) obtinc immediatament el predicat (“suma de les parts” o “extensió”).

?? La base d'aquestes proposicions no és altra que la pura lògica i, per això mateix, gaudeixen d'una absoluta certesa: són sempre veritat.

?? Però aquests judicis no augmenten els nostres coneixements; tan sols expliciten o exposen amb més claredat allò que contenen els nostres conceptes.

?? En conseqüència, si bé són útils per aclarir les proposicions teòriques, no són rellevants a nivell cognoscitiu.

?? Tots els judicis analítics són a priori (són previs a l'experiència).

B.- Judicis sintètics: són aquells en què el predicat no està comprès en el subjecte; de manera que el verb copulatiu estableix una composició (síntesi) entre dos conceptes que no es resolten l'un en l'altre. Els judicis sintètics **són informatius, ens diuen coses que abans no sabíem**. Com que aquestes proposicions unifiquen continguts diversos, és clar, que —enfront de les analítiques— sí que augmenten el

nostre coneixement. Per exemple, és un judici sintètic: “Aquest llibre és interessant” (no hi ha res en la paraula “llibre” que indiqui que ha de ser “interessant” –podria ser un rotllo).

Totes les ciències empíriques es fonamenten, en principi en judicis sintètics: per exemple: “els metalls són conductors elèctrics”.

Tots els judicis sintètics són a posteriori (necessiten l'experiència) i són informatius (ens diuen coses noves).

Fins aquí no hi ha res de nou en la classificació que proposa Kant. Hume ja havia dit que hi havia dues menes de judicis: les “relacions d'idees” (corresponents als judicis analítics kantians) i les “qüestions de fet” [matter of facts] (corresponents als judicis sintètics).

En resum:

?? Els judicis analítics són sempre veritables però ens donen cap novetat. Són a priori (previs a l'experiència).

?? Els judicis sintètics no són sempre veritables però en canvi “són informatius”, o a posteriori, és a dir, ens diuen coses noves.

La qüestió que es planteja Kant és la de saber si és possible trobar un judici que al mateix temps pugui ser informatiu “ens digui coses noves” (és a dir, sigui sintètic) i alhora sigui sempre veritat (és a dir, a priori).

Un judici sintètic a priori és universal i necessari i independent de l'experiència, però, tanmateix, pot aplicar-se a l'experiència. Kant, creu que les matemàtiques i la física són plenes de judicis sintètics a priori.

Un exemple de sintètic a priori és: “Tot canvi té una causa”: no hi ha res en la paraula “canvi” que porti implícita la idea de “causa”. Aquesta proposició deriva de l'experiència (és “sintètica”) i tanmateix és universalment certa (és “a priori”); resulta imprescindible per tal que l'experiència mateixa sigui possible, és a dir, per tal que poguéssim comprendre d'una manera coherent la informació que ens arriba a través dels sentits.

Un altre exemple de sintètic a priori és: “la suma dels angles interiors del triangle val dos angles rectes”: és sempre veritat i és demostrable a priori.

Per a Kant, totes les ciències es fonamenten en sintètics a priori: la metafísica, en canvi, no en posseeix i, per això mateix, no és ciència. Per això la veritat de la metafísica no pot trobar-se en ella mateixa, sinó en la raó pràctica, és a dir, en l'ètica.

La raó pura és pregunta: “Com són possibles els judicis sintètics a priori?” però no si són possibles. El seu problema és mostrar que Hume es va equivocar. Per a Hume no hi havia idea de causalitat; tot coneixement factual podria ser diferent a com a estat i per tant es cau en l'escepticisme. Kant restaura els valors que l'escepticisme tendia a destruir: la ciència, la religió i la llibertat –al preu, però, de rebutjar la metafísica transcendental i de mostrar que allò que en la raó pura no és possible, es realitza en la raó pràctica. Això ens porta a diferenciar entre fenomen i noümen.